

FELSŐ-ZEMPLÉN

POLITIKAI ES TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:

Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő:
Kossuth Lajos-utca 34. szám

ELŐFIZETESI DÍJ: Egész évre 8 kor,
fél évre 4 kor, negyed évre 2 kor.

— Egyes szám ára 20 fl. —

Kéziratok nem adatnak vissza.
Bérmertelen levelek nem fogadtatnak el.

— Nyilt-ter soronkint 40 fl. —

KIADÓHIVATAL:

Hova az előfizetések, hirdetési és nyilt-ter díjak küldendők:
Landesman B. könyvnyomdája.

Az adóreform.

Irta: **Dr. Balkányi Kálmán,**
az O. M. K. E. titkára.

— január 20.

Egy-két hét telik el és az adóreform sorsa eldőlt. El fog mulni a nagy tiltakozó gyűlés is a fővárosban, amelyen az ország legnagyobb kereskedelmi és ipari érdekvéviselői még egyszer utoljára felzudulnak a nyomasztó adóemelés ellen. Elmulnak majd a vidéki tiltakozások is és aztán „átveszi a tücsök csöndes birodalmát.”

A képviselőház, ez az áldott szabályszerűséggel működő malom pontosan meg fogja örölni a javaslatokat, melyeket az ország derült arcú molnája oly jókedvűen önt fel a garatra. A mai parlamenttől, annak mostani összeállítása, hangulata és hajlamai mellett bizony aligha lehet várni, hogy ezen a javaslaton lényegbe vágó nevezetes változtatás történjék.

Ilyen szomorú kilátások mellett kétszer is meggondoltuk, érdemes-e még több szót vesztegetni erre az adójavaslatra. Nem jobb-e csendes megadással leülni és várni, hadd jöjjön akármi? Nem okosabb-e a jámbor kínai álláspontjára helyezkedni, aki fatális türelemmel nyugszik meg mindenben és egyáltalában nem háborodik fel, ha a tényérjából viszik el a rizskása felét adóba? Kínában azonban egy tekintetben jobb szokások vannak. A mandarin kivéti az adót, be is hajtja, de nem jut eszébe, hogy sajtóirodával, félig vagy egészen hivatalos közleményekkel még fel is bosszantsa az adófizetőt és váltig ismételve neki, hogy valami nagy jót tett vele, mikor felszórította az adóját.

Nálunk e tekintetben más felfogás van. A pénzügyi bizottság betérjettette híres

jelentését az adóreformról. Igaz, nem nagyon sietett vele. Heteken át kellett sürgetni, amíg meg lehetett kapni tőle. Most azonban annál nagyobb buzgalommal igyekeznek terjeszteni a sajtóiroda ennek a jelentésnek az „indokolását.” Ha felveszel, nyájas olvasó, egyet a vidéki subvencionált lapok közül, bizonyára találsz benne egy pár kedves szemelvényt a pénzügyi bizottság jelentéséből.

Megvalljuk, jobban szeretjük volna, ha az előzékeny sajtóiroda inkább azokkal a pontokkal szolgált volna a vidéknek, amelyekből meglátná az elrejtett falvak dolgozó polgára is, hogy mivel enyhítette a pénzügyi bizottság a törvényjavaslatok rideg szigorát. E helyett a vidéknek lendületes „indokokkal” kell beérnie. Követe hisszük, hogy nagyon megköszönik ezt. Van ezek között egy nagyon szép argumentum: a törvényjavaslat iránt mutatkozó bizalmatlanságot a régi hagyományokkal magyarázzák. Hajdanában ugyanis évszázadokon át idegen kormány nevében és igen gyakran idegen érdekek számára szedték az adókat. Ezért fogadták „hajdanában” bizonyos nyugtalansággal és bizalmatlansággal az adóreformokat.

Kitünő diagnózis ez. A kór-állapotnak pompás megfigyelése. Mindössze abban téved a bizottság, hogy a bizalmatlanságnak ezt az okát csupán a *multra nézve* állapítja meg, holott ez az ok, fájdalom, jelenleg is fennáll és érezteti hatását. Tegye mindenki szívére a kezét és vallja meg, hogy a multtal szemben legfeljebb annyi az eredmény, hogy ugyanazoknak az idegen érdekeknek a számára nem idegen kormány, hanem saját nemzeti kormányunk nevében szedik az adót.

A létszámemelés a levegőben van. A

katonai terhek szaporítása szinte elháríthatatlannak látszik. Az önálló bank felállításához, a magyar ipar megerősítéséhez nem jutottunk közelebb. Állami kiadásaink tetemes része külső elemeket gazdagít: hogyan volna hát meg ma is a megokolt bizalmatlanság, melyet a pénzügyi bizottság jelentésének szerzője a multra nézve oly könnyen érthetőnek tart.

Ez a példa is jellemzően mutatja, hogy az adójavaslatokhoz fűzött indokolások, jelentések üres jelszavakat kapnak fel, jelszavakat dobnak a publikum elé és nem törődnek vele, hogy a tételes intézkedések ama hangzatos jelszavakat sorra cáfolják meg. A gyengébbeket akarja megvédeni nemes szívvvel az adójavaslat. Elismerés érte! Csak hogy a gyengébbek részére biztosított adómentes létminimum meglehetősen alacsony. Hogy ezen szegények nagyon el ne busuljanak: megígérte nekik annak idején a javaslat, hogy fel fogják majd emelni a létminimumot, míhelyt az összes hozzáadott adókból 200 milliónál több folyik be.

Sovány ígéret volt, de hagyján. Talán boldogulni is lehetett volna vele. Ha most nem; hát majd 5—10 év múlva. Jött azonban a t. pénzügyi bizottság, amelyet rögtön megszállott a nagy és komoly aggodalom.

Mint a pénzügyi bizottság jelentése elismerésre méltó őszinteséggel megvallja, „ezek az aggodalmak a földadókataszter kiigazítása körül merültek fel és abban csúcsosodtak ki, hogy az új osztályba sorozás is, az új tiszta jövedelmi fokozatok felállítása is *emelő* értelemben fog keresztülvitni, s a földadó az adókulcs leszállítására dacára a kiigazítások után a mostani 75 millió koronánál *jóval magasabb is lehet.*” Hogy ez az eshetőség — Istenments!

T Á R C Z A.

„Menjen gyilkolni!”

— Igaz történet. —

Irta: **Csurgovich György.**

III.

Az aulában nagy ideig senki se hallott hírt P. Gerőről, az ártatlanul elcsapott kispapról.

Kiutasítás után kezeibe véve a vándorbotot, Erdély szívéig meg se állt. Itt azután kenyer után nézett.

Gyönyörű szép írása és alapos képzettsége révén, Kolozsvár városában — rövid időn — rendőrségi írnok lón belőle.

És talán ez lett az ő veszte.

Sok titkos bűnről, sok kihágásról vezetett e minőségben jegyzőkönyveket, míg ő maga is bűnbe nem esett. Vétett a tulajdon ellen. Így hát elvesztette állását.

Azután hol itt, hol amott napi díjaskodott. Egy helyen sehol sem bírta sokáig. De még őt sem marasztották, mivel korhely, megbízhatatlan fráter volt.

Lassan-lassan mindenünnen kikopott. Ment a lejtőn mindig lejjebb, miglen végleg elzúllott.

Mint csavargó járt-kelt egyik plébániából a másikba. Amit kapott — azt menten be is itta.

Igy jutott — csavargás közben — végre oda

vissza, a honnét évekkkel ezelőtt, mélységes bánatával, meghasonlással eltávozék, így jutva abba a püspöki székvárosba, a hol sorsa azután végkép el is dőlt.

Csütörtöki nap volt. Séta napja a kispapoknak. Hosszu sorban, párosával mentek végig a szobranci utcán, épen a „Zöldfához” címzett kis korcsma előtt. Ebben a percben hajtották ki onnét a mi régi ismerősünket, szegény P. Gerőt, a fizetni nem tudó, javíthatlan korhelyt.

Mikor meglátta a szép kékreverendás korpust, szegényében, — nagy idők után — fülíg elpiúlt. Azután nagyot sóhajtott és elkezdett a szegény leány gondolkodni.

És eszébe jutott a mult. Eszébe jutott, hogy ő is kispap volt valaha, mint ezek. Egyszerre csak maga előtt látta S. kanonokot is, a köszívű rektort, ifju életének kegyetlen megrontóját.

És elindult, — és ment egyenesen, ment szilárd léptekkel, fel, a szemináriumba.

Valami láthatatlan kéz húzta.

És bement a vár kapuján... És megállott a rektor ablakai alatt és nézett az emeletre, és akkor eszébe jutott annak kegyetlen szavai: „Menjen gyilkolni!”

És akkor rögvést el is határozta magában, hogy késedelem nélkül, még ma, végre fogja hajtani ezt a parancsot, mert hát: „Clericus habet jus obediendi.” (A kispapnak joga van engedelmeskedni!)

Sarkon fordult és visszatért a városba.

IV.

P. Gerő egy pár forintért eladta utolsó felöltőjét és betért egy városvégi kurta korcsmába, hogy megegye utolsó vacsoráját... A felöltő árát megette, teljesen elitta. Most már erősnek, bátornak érezte magát.

Tíz órát üt a székesegyháznak toronyórája.

A csillagok mind... mind felhők alá bujtának. Sötét éjszaka borult az álmába merült városra.

Az utcákon csak itt-ott pislogott egy-egy petróleum-lámpa.

Rendőrnek, éjjeli őrnök sehol hire-hamva sincs. Ennél bizony, soha kedvezőbb alkalom.

P. Gerő most már felcihelődik és utnak indul. Gyorsan, nesztelenül halad végig a néptelen utcákon. Viszi, huzza a bosszu kielégítésének éhes vágya.

Már ott ott van a káptalan utcának végén, a szeminárium falai előtt. Ismerte ő itt a zörgést, tudta a járást.

A külső várakornál volt egy olyan hely, a honnét, az igaz, hogy csak életkockázattal, de meg lehetett hágni az 5—6 öl magas várfalat, észrevétlenül. Hát ő megette.

Már bent van a várudvaron. Óvatosan tovább megy.

A klérikusok virágos kertjéből egyenesen bejutott az alsó folyosóra, melyet a felsőtől, hova 28 lépcsőfok vezet, rácsos kapu zár el, a mely éj-

— be ne következzenek, jónak látta a pénzügyi bizottság garanciát nyújtani a földbirtokos osztálynak arra, hogy az állam a földadóból nem kíván 74 millió koronánál többet bevenni. Ez, tudományos szóval élve annyit jelent, hogy kontingentálni kellett a földadó maximumát,

Mi ennek a következménye? Két eshetőség van. Az egyik az, hogy a földadó megfelelő emelkedése kizárólag, a hozadéki adók főösszege nem fogja elérni a 200 milliót és így a létminimum marad a régiiben. Ez a gyengébbek fokozatos védelméhez fűződött minden reménységet megszünteti. A másik eshetőség az, hogy az összes egyenes adók jövedelme felül fogja mulni a 200 millió koronát, azonban az adótöbbletet tisztán a többi adók jövedelmének fokozása fogja előidézni, ez pedig a kereskedelemmel és iparral foglalkozó polgárságnak óriási megterhelését feltételezi.

Igy állván a dolog, egyáltalában nem olyan közömbös a kereskedő osztályok egyik tagjára sem, hogy társaira mi esik az adóteherből. A kereskedőket és iparosokat az adótörvény-javaslatok ilyen fejleményei mellett csak a kereseti adó maximális kontingentálása elégítheti ki.

De ki meri állítani, hogy a kereskedő és iparos jövedelme biztosabb? Hát az nem függ az árhullámozástól, hát ő nekik nem kell személyesen közremunkálkodniok a jövedelem biztosítása érdekében? Az sem szorul bizonyításra, hogy még az időjárás viszonyosságai is kihatnak az iparra és kereskedelemre, csakugy, mint a földbirtokra. Ugyanebből a köztapasztalati igazságból a pénzügyi bizottság a földadó maximális kontingentálását vezeti le, azonban a kereseti adó kontingentálásáról tudni sem akar.

Az ifjúsági egyesület műkedvelői előadása.

A nagymihályi ifjúsági egyesület f. hó 16-án műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendezett. Mielőtt ezen igen látogatott mulatságról szólanánk, el nem hallgathatunk néhány általános megjegyzést. A műkedvelői előadásoknak általában az a céljuk, hogy valamely szindarab keretében a szereplőket hozzászoktassák bizonyos rutinhoz s egyúttal bepillantást engedjenek valamely szebb irodalmi termékbe, a mely által értelmi erejük szélesedik s erkölcsi érzékük nemesedik, tökéletesedik. Áll ez főképpen ifjúsági előadásra, amelynél különösen ez utóbbi a fő, mert az elebbit más előadások, főképpen tudományos színezetűek keretében elérhetik. Mert nem a sze-

jelre mindéig erős lakat alatt áll. De az inas, a ki ma, superior urak megmaradt borából kelletnél többet hőrpíntethetett fel, nyitva fejeztette. Így hát mehetett akadálytalanul...

És már ott is van az első emeleten.

Szabad tehát a vásár. Attól ugyanis nem tartott, hogy csukott ajtóra talált, mert itt a szobákat nem szokás csukni. Ezen a csendes helyen nem kell félni a betörőktől.

Most mélyen fellelegzik.

Az élesre köszörült kést kihuzza elnyűtt csizmájának fakó szarából és azután halkán benyit S. halószobájába.

A rektor ur első álmát alussza. Fel nem ébred.

Se szó, se beszéd. A hajdani levita, a kis lámpa halvány fényénél, áldozatát torkon ragadja és a nagy kést torkolatig szívébe döfi.

Nagyot ordít S. rektor és jajszava, mint a feltámadán trombitája bömbölve zúg végig a folyosón mindenkit felverve, mindenkit talpra állítva...

Kirohan a gyilkos. Erős lépteinek zaját hallják a szolgák s fejüket vesztve rohannak utána.

Gerő lekuszik a várfalon, de a mikor kiugrik a várárokból, ugyanakkor nyílik a nehéz kapu is és üldözői meglátják a boldogtalan menekülőt.

Utána mind, mint a véredek.

Eszeveszetten fut P. Gerő egyik utcából ki, a másikba meg be.

Már a nagy hidon van, de üldözői is mindennütt sarkában.

repítés a fő, hanem hogy ebből bizonyos erkölcsi haszon származzék. Nos hát ezt sokféleképpen elérhetni, de nem a „brezováci“ hőssel. Vagy azt kell feltételeznünk, hogy a szereplők meg sem értették igazában a mit mondtak s ezen esetben őket semmi odium nem terheli, vagy hogy igen, de ezen esetben is tartózkodnunk kell a szigorú kritikától, mert figyelembe kell vennünk, hogy műkedvelők adták. De arra kérjük ezen esetben őket, hogy felejtsek el azt, amit megtanultak. Egyébként részletes ismertetése a mulatságnak a következő: Színrre került Guthi Soma és Rákosi Viktor 3 felvonásos eredeti bohóza „A brezováci hős.“ Rendezte: Singer Mátyás áll. el. isk. tanító.

Egy percig se gondolja azonban a nyájas olvasó, hogy ez valami csatakép a 48-as időkből. Nem. Illetve csataképek csatakép, csak hogy Ámor vezérletével a budapesti erkölcsök élénk megvilágításánál, amely sajnos, a vidékre is kezd már kiterjeszkedni. A szerep hőse a „brezováci hős“ (Pepike) ifj. *Alexa Mihály* volt. Nagyon derék legény lehet ő, ha a valóságos háboruban is így megállja a helyét. Sokat nevettek rajta, amire méltán rá is szolgált. A feleségét (Dódika) *Henzelman Margit* alakította igen kecsesen és elevenen. A festőművészt (Kacér Miklós) *Hornyák Viktor* játszotta kifogás nélkül temperamentumosan. A bamba férjet (Krisztof) *Szemán Gyula* mutatta be; felesége (Blanka) *Pivovár Rózsika* volt, aki igen disztíngváltan és kitünő verve-vel játszotta szerepét, harsány kacagásra indítván mindketten a közönséget. Nem kevésbé elismerésre méltóan játszott *Belész Etel* (Kleopatra) a gránicsárral *Strömpl Jenővel*. Szerepüket is jól megtanulták és jól is adták. Jó azonban, hogy Kleopatra több ízben franciául beszélt. Kaczer Gida joghallgatót *Petrovics Andor* adta, mondhatni igen kacérul. Kifogástalan modell volt *Kitta Stefike*. *Kovács József* hatalmasan dörgött Gerő káplár szerepében, katonás mozdulataival megnevetetvén a közönséget. Kedvesen és kitünő routinnal alakított *Herczik Margit* Tini szerepében. *Bujdos Andor* ügyes fráter volt, ugyszintén jól játszott *Varga Mihály* mint közlegény. *Nagy Lajos* is igen derékül állotta meg helyét a Kajla szerepében.

Végül dicséret illeti a főrendező *Singer Mátyás* tanítót, akinek bizonyára nagy fáradságába és sok idejébe került a betanítás.

A szindarab előadását tánc és hangos mulatság követte, amely a reggeli órákig tartott. Az előadás előtt és után az ifjúsági dalárda *Jakab Andor* tanító vezetése alatt népdalokat énekelt.

VEGYES HIREK.

— **Kinevezés.** Mint értesülünk, a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Mittl Ferencz*et, polgári fiuiskolánkban a nyelvészet és történet tudományi szakosport tanárát a Békéscsabi állami polgári

Most hátra tekint. Ejeje fogytán. Tüdeje már nem bírja tovább. Elhalaványulva látja, hogy veszte van.

— „En, én öltem meg őt, P. Gerő!“ kiáltja rekedten és összeszedve minden erejét, megfogja a hid korlátját és azon által veti magát. Tizenkét méter magasból zuhan, szegény, az Ung folyóba.

Egy nagy czuppanás és a kékes habok alá merül. Holttestét másnap délben horgászták ki messze Ór mellett.

V.

Szomoruan zúg-búg a székesegyházi nagy harang. Temetési gyülekezre hívogat.

Ma temetik fényes assistenciával a meggyilkolt S. kanonokot. Utolsó útjára kikíséri Ungvár városának színe-java, apraja és nagyja.

Hült tetemet — a kispapok sorfala közt — kanonoktársai viszik be a püspöki templom dohos kriptájába.

Megszólal az ungvári közközház kicsiny harangja is.

Ott is temetnek. Temetnek egy szerencsétlent, aki elborult elmével — embert ölt.

Egy szál káplán és két öreg sirásós kísérik a temető kertbe, jeltelen sírjába.

P. Gerőt azonban siratta valaki. Siratta a káplán, kívül őt évvel ezelőtt egyszerre vonult be a papnevelő házba. Iskolatársak voltak, — így találkoztak!

iskolához nevezte ki. Gratulálunk e kinevezéshez, de egyúttal igen sajnáljuk a közszeretben álló fiatal tanár távozását.

— **Gróf Széchenyi László** és neje *Wanderbill Gladys* megvették Budapesten Gróf *Semsey László* VI., Andrassy-ut 104 számú palotáját. A grófi pár Budapesten fog állandóan lakni.

— **Esküvő.** *Branszky Gyula* nagymihályi máv. hivatalnok, *Branszky Vendel* főbányatanácsos fia, e hó 26-án tartja esküvőjét *Morgenfeld Fail* Ilona helybeli áll. tanítónővel, *Morgenfeld Fail* Artur nyug. állomási főnök, főellenőr és *Carrara da Gonzaga Zsófia* leányával. Gratulálunk e hymen hírhez, annyival inkább, mivel a nagyműveltségű tanítónő a helybeli műkedvelő társaság egyik vezetője volt s mint ilyen is szép érdemeket szerzett magának.

— **A Szabad Lyceum** f. hó 17-én délután előadó ülést tartott. *Makay István* tanár a Lyceum vezetősége nevében megnyitván az ülést, előadta a „Repülésről“ című tanulmányát, a melyben e kérdést a legújabb időkig főbb vonásokban eszettele.

— **A nagymihályi Izr. nőegylet** február hó 6-án megtartandó táncmulatsága igen fényesnek ígérkezik. A táncmulatságot ügyesen összeállított Cabaret-előadás fogja megelőzni, melyen *Glück Margit* k. a. fog conферálni. A Cabaret-előadáson *Eperjesy Katica*, *Fröhlich Gitty*, *Formádi Gizi*, *Glück Erzsike*, *Kállai Olga*, *Landesman Rózsika*, *Rakovszky Sárka*, *Rontsinszky Jolánka* és *Veszpremy István* urleányok, valamint *Bakajszai Andor*, *Grenspurger Ernő*, *Grosz Zoltán*, *Klajn Sándor*, *Medák György*, *Mertens Alfréd*, *Pogány Laci* és *Rakovszky Dezső* vesznek részt. Az előadás ezenkívül több neves Cabaret-művészrel is tárgyalásokat folytat és a műkedvelők mellett néhány hivatásos szereplő is lesz.

— **A Nagymihályi Kereskedelmi és Hitelbank** részvénytársaságnak lapunk mai számában közzétett zárszámadásai 80.606 K 05 f nyeménnyel zárulnak: az emelkedés a múlt évi eredményhez képest 8.209 K 83 f. Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy osztalékra részvényenkint 30 K, a tartalékalapok növelésére 19.500 K, leírásokra 5900 K és átvitelre 9800 koronát fordítson. A tartalékalapok magassága e szerint 375.000 korona lesz és evvel az intézet saját alapjai 675.000 koronát tesznek ki. Az értékpapír állomány értéke az 1908. december 31 árfolyam-értéket alapul véve 198.345 K és egész teljességében a tőzsdén jegyzett értékpapirokból, nagyrészen állampapirokból áll. A takarékbetétek állománya 1.819.270 kor. 07 fillér.

— **Pro Calabria et Messina.** Az a pártját ritkító szerencsétlenség, a mely déli Olaszországot érte, az egész művelt világ részvételével találkozott. A földönfutóvá lett és életben maradt lakosság részére mindenütt gyűjtöttek. Vármegyénk sem akar elmaradni az adakozók táborából és adományok gyűjtésére hívja fel a közönséget. Városunkban is megindult a segélyakció, adakozunk, ha csak néhány fillérrel is, az irtózatos nyomor enyhítésére. Adományokat lapunk kiadóhivatala is elfogad és azokat illetékes helyre fogja juttatni.

— **Az Uránia** f. hó 24-én este 8 órakor előadást tart, a mikor a „Berni Alpok“ című színes sorozat kerül műsorra.

— **Tizenhárom vármegye bálja.** A miskolci államvasuti üzletvezetőség kebelében nemrégiben megalakult „MÁV. Tisztviselők Műkedvelő Köre“ f. évi február hó 6-án este 8 órakor Miskolcon, a Korona szálló termeiben rendezte első hangversenyével egybekötött táncestélyét. Ez az estély páratlanul fog állani a maga nemében, amennyiben a miskolci üzletvezetőség területe 13 vármegyére terjed s mindenfelé vannak a körnek részben alapító, részben pártoló tagjai. Az estély sikerén 200 tagból álló rendezőség fáradozik s maga a hangverseny előkelő művésznők és művészek közreműködése mellett a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni. Ez estélyen mutatkozik be először nyilvánosan a nagyközönségnek a műkedvelő kör dalárdája is. A belépőjegyek ára: személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor. és karzatjegy 3 korona. A kik meghívóra igényt tartanak, forduljanak az állomási főnökökhez vagy egyenesen *Vidats János* üzletvezetőségi osztályfőnökhöz, mint a kör elnökéhez. (Miskolcz máv. üzletv.)

— **Vasuti elgázolás.** E hó 18-án reggel fél hét órakor *Saffó* András és *Juhály* György lasztóci lakosok a legenyemihályi állomásra indultak, hogy ott a hó eltakarítási munkálatokat végezzék. Utjukat megrövidítendő a vágányok között mentek és már közvetlen az állomás előtt szembe jött velük a kassai vonat, melynek robogását a szél süvöltése miatt nem hallották. A mozdonyvezető sem vette észre a két munkást és így törte, hogy a mozdony elütötte őket. Életveszélyes állapotban szállították a két szerencsétlent az új helyi kórházba, a hol most élet és halál között vergődnek.

— **A polgári iskola febr. 1-én tartandó concertje** hatalmas lépésekben halad a megvalósulás felé. A gazdag program a következő: 1. Alföldi tavaszdal. Irta: Juhos Béla. Előadja a polgári iskolai vegyeskar. Vezetí *Klajn Sándor* énektanár. 2. Luca napján. Vigjáték egy felvonásban. Irta: Gaál Mózes. Rendezik: *Pallér Klára* és *Fáy Boriska* polg. isk. tanárnők. 3. a) Suite op. 2. b) Etude de Concert. Előadja a szerző: *Dr. Horváth D.* zeneszerző és zongoraművész. 4. Történelmi frázisok. (Humoros felolvasás.) Irta és felolvassa: *Makay I.* 5. Szülőföldem. Erődi Ernőtől. Előadja a polgári iskolai vegyeskar. 6. Melodráma. „Mi a haza.” Irta: Ábrányi Emil, zenéjét szerző: *Dr. Horváth Ákos.* Előadják: *Ackerman Anna* (szavaltat.) zongorán kíséri *Pallér Klára* polgári iskolai tanárnő. 7. Monológ. „A költő.” Irta: *Dezso József.* Szavalja: *Berkovits József* p. i. n. 8. „Dancla trió.” Hege-dün jätsszák: *Gremperger Ernő* és *Klajn Sándor* polg. isk. tanárok. Zongorán kíséri: *Pallér Klára* polgári isk. tanárnő. 9. Az új nevelőnő. Vigjáték egy felvonásban. Irta: *Murai Károly.* Rendezik: *Pallér Klára* és *Fáy Boriska* polg. iskolai tanárnők. 10. „Tanítsatok.” (Halász Gyulától.) Énekdúó; éneklék *Miskovits Mariska.* *Grünfeld Anna,* *Stern Irén,* *Grünstein Róza.* Gitáron kíséri: *Gremperger E.* 11. Moszkowszky: Valse brillante Liszt Ferencz: XIV. Magyar Rhapszódia. Előadja: *Dr. Horváth D.* zeneszerző és zongoraművész. 12. Magyar népdalok. Irta: *Káldy Gyula.* Előadja a polgári isk. vegyeskar.

— **Dr. Fried Lajos** sátorlajuhelyi ügyvéd és országgyűlési képviselő lakását és irodáját Budapestre helyezte át.

— **Nyilvános telefon állomás** a pályaudvaron. Mint értesülünk, a helybeli állomás főnökség felírt az igazgatósághoz, hogy az állomáson nyilvános telefonállomást létesítsenek. Valóban üdvös dolog lenne, ha az igazgatóság ezt a kérést teljesítené.

— **Köszönet.** *Hospodár* Balázs városi hiteltiszteletdíját 26 kor. 52 fillért a helybeli polgári leányiskolának ajándékozta. Az igazgatóság e helyen is köszönetet mond a nemesszívű adakozónak.

— **A rendőrséghez** címzett multkorú hírünkhöz azon információt kapjuk, hogy az aszfalt-járda járhatatlanságának egyik főoka nem annyira a rendőri éberség hiánya, mint inkább a házak tulajdonosai egy részének azon mulasztása, hogy hamuval, homokkal, vagy fűrészpórral nem hintetik be az előttük levő aszfalttrészt. Bizvást hisszük, hogy eddig inkább csak széptani okból nem tették ezt a különben jóízű tulajdonosok s reméljük, hogy ezentul megfogják tenni.

— **A málczai csendőrség** egyik tizedese *Dezso Sándor,* kit a nagyvárosi cigányok az elmúlt héten csaknem agyonütöttek, az itteni körhözban ápolatik. Állapota némileg jobbra változott és már eszméletét és beszélni képességét is visszanyerte, azonban életben maradásához kevés a remény.

— **Tragikus sors.** Négy hónappal ezelőtt lett a nagymihályi kir. Járásbírósághoz áthelyezve *Farkas János* börtönőr, ki nevelés és három kis gyermekével ide is költözött és elfoglalta állását. *Farkas* jóra való, derék ember volt és felebbvalói megelégedését kiérdemelte. Hatalmas termetű, egészséges ember volt, a minőt csak ritkán látni. Egy hónappal ezelőtt neje hasi hagymában megbetegedett és egy heti szenvedés után meghalt. Általános volt a részvét a szerencsétlen börtönőr és anyátlanul maradt három kicsiny árvája iránt. A mostoha sors azonban nem elégedett meg azal, hogy a három gyermek anyátlan maradt, atyjuk szintén megkapta a hagymáz és néhány napi

betegedés után hétfőn meghalt. Temetése f. hó 20-án nagy részvét mellett ment végbe. A teljesen árván maradt gyermekeknek elhelyezése iránt *Bereznyai János* kir. járásbíró intézkedett és mint értesülünk azok a munkácsi állami Gyermekmenhelyben lesznek felvéve. A apátlan és anyátlan gyermekek javára a jó emberek gyűjtést rendeznek.

— **Köszönet nyilváníttás.** A folyó hó 16-án tartott ifjúsági előadás alkalmával eszközölt felülfizetésekért — melyeket az alábbiakban nyugtázzuk — fogadják nagyrabecsült pártfogóink ezuton is legmélyebb köszönetünket. Az ifjúsági egyesület nevében: a rendezőség. Felülfizettek: *Czibur Bertalan* 20 K, *Sutter Rezső* 10 K, *Dr. Lenorovics Mihály* 6 K, *Brünn Mór,* *Dr. Eperjesy Lajos,* *Dr. Glöck Samu,* *Rác Henrik,* *Schvarcz Bernát,* *Schvarcz Miksa* 5—5 K, *Medák Géza,* *N. N.* 4—4 K, *Zseltvay Béla* és *Zseltvay Sándor* 3 K 60 fillér, *Grosz Ignác,* *Dr. Veszperényi Józsefné* 3—3 K, *Srega József* 2 K 40 f, *Besskó Ferencz,* *Kozlay József* (Pazdics), *Löffler Sándor,* *Kralyovszky János* 2—2 K, ifj. *Kalinovszky Adolf,* *N. N.* 1—40—1—40 K, *Gleich Etelka,* *Johanovics N.* 1—20—1—20 K, *Bödy Győző,* *Goldfinger Bernát,* *Gyurócsik Gyula,* *Mastsenik Ede,* *Rosenberg Gyula,* *Seszták Károly,* *Herczik Béla* 1—1 K, *Ferkó János,* *Kalinoszky Adolf,* *Komáromi Jenő* 80—80 f, *Bors Boldizsár,* *Miskovics József,* *Tompa Imre,* *Wal-kovszky Béla* 40—40 f, és *Kosztócsik János* 20 fillért.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség. —

R. Gy. (Helyben). Névmagyarosítás című cikkét alkalmasabb időre félre tettük. Így télen az emberek — bármilyen is a nevük — inkább csak a mulatozásra gondolnak. Esetleg személyesen is meggyőződhetik erről. Üdv.

Felelős szerkesztő: **Dr. KALLAI JÓZSEF.** Főmunkatárs: **MAKAY ISTVÁN.**

Köszönetnyilváníttás.

Mindazon jó barátainknak, ismerőseimnek s általában véve mindenkinek, akik megboldogult felejtethetetlen drága feleségem elhunytá alkalmából személyes megjelenésükkel, avagy részvétüknek írásban való tolmácsolásával mélyeség fájdalmamat enyhíteni törekedtek, ezuton is halás köszönetemet fejezem ki.

Nagymihály, 1909. január 21.

Szöllösi Sándor.

2893/908. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagymihályi kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Lukács György* és neje végrehajthatónak ismeretlen tartózkodású *Fedák György* végrehajtás szenvedő elleni 80 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a nagymihályi kir. járásbíróság területén levő s a topolyáni 4. sz. tjkvben A×7, 8, 138, 452, 463, 666, 682, 879, 931, 1110, 1226, 1238, 1375 és A II. 9, 237, 551, 462, 667, 681, 880, 931, 1111, 1927, 1237, 2374 242/1, 242/3, 243/1 és 243/3 hrsz. a. fekvő ingatlanból B 7. sorsz. alatt *Fedák György* nevén álló illetőségre az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi február hó 3-án délelőtt 10 órakor Topolyán község birájanak házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 204 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881 LX. tc. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi min. rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállít. szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság mint tlkvi hatóság Nagymihályban 1908. évi november hó 19-én.

Garbinszky, kir. járásbíró.

Seszták István

szücsmester

Nagymihály., Sulyovszky-utca 7. szám.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Newyorkban 15 éven át** szerzett tapasztalataim érvényesítésével Nagymihályon Sulyovszky-utca 7. szám alatt egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

szücs műhelyt

nyitottam, a hol minden e szakba vágó munkák a legpontosabban készítettnek.

Mindennemű **javítások** és **átalakítások** elfogadtatnak és azok csinos és finom kiviteléért szavatosságot vállalok.

A n. é. közönség pártfogását tisztelettel kéri

Seszták Antal.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására adni, hogy

varrodámat

a gör. kath. templommal szemben lévő Virág Péter állami tanító ur házába helyeztem át, ahol a mai kor igényeinek megfelelően mindennemű női- és gyermekruhát, menyasszonyi kelengyét, kosztüm-ruhákat és minden e szakba vágó munkákat a legpontosabban készítek.

Január hó 1-től kezdve egészen április hó végéig minden ruha készítése **5—6 koronával olcsóbb.**

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását, vagyok kiváló tisztelettel

Szojcher Herman.

14. sz.
1909.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagymihályi kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. 902/3 sz. végzése következtében *Dr. Bucsinszky Mihály* ügyvéd által képviselt özv. *Tischler Andrásné* javára 185 korona és jár. erejéig 1908. évi december hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1341 koronára becsült következő ingóságok u. m. vegyes papírok és nyomdai felszerelések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagymihályi kir. járásbíróságnak 1908. évi V. 716/2 számú végzése folytán 185 K tőkekövetelés ennek 1908. évi nov. 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 130 K 44 f.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagymihályon alp. ületében leendő megtartására **1909. január hó 26-án d. u. 1 órája** határidőül kitztezik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsárónalul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővorozendó ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagymihály, 1909. évi január hó 15.

Fodor József

kir. bírósági végrehajtó.

Uj vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönséget szives tudomására adni, miszerint Nagymihályban, *Jókai-utca,* (*Gulics-féle* házban) egy

cseléd-elhelyező és közvetítő-intézetet

nyitottam.

Legfőbb törekvésem oda fog irányulni, hogy csupán rendes életű, megbízható személyzetet helyezzek el, hogy ezáltal a n. é. közönség jóindulatát és bizalmát magam részére biztosítsam.

Elhelyezek: **szakácsnékat, szobalányokat, konyhai cselédséget, házi szolgát, kocsiát, mindent** stb. stb.

Ezen uj vállalathoz a n. é. közönség szives támogatását tisztelettel kéri

Kaufman Ignác

első nagymihályi hatóságilag engedélyezett cseléd-elhelyező és közvetítő-intézete.

MEGHIVÁS.

A Nagymihályi Kereskedelmi és Hitelbank Részvénytársaság

1909. évi február hó 14-én délelőtt 10 órakor az intézet hivatalos helyiségében

XV. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartja, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Közgyűlési tárgysorozat :

1. A jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről.
3. A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyeresmény mikénti felosztása iránti határozathozatal.

Nagymihály, 1909. január 21.

Az igazgatóság.

JEGYZET. A közgyűlésen csak azon részvényesek szavazhatnak, kik a közgyűlést megelőzőleg legalább 30 nappal saját nevükre irt részvényeiket az intézetnél leteszik.

MÉRLEG-SZÁMLA.

Tartozik				Követel			
Főkönyvi lapszám	V A G Y O N	Korona	fillér	Főkönyvi lapszám	T E H E R	Korona	fillér
52	Pénztár készlet	77059	53	1	Alaptőke	300000	—
73	Értékpapírok	198345	—	2	Tartaléktőke	300000	—
53	Váltótárca	2842701	28	63	Értékpapír árfolyam különbözeti alap	7500	—
64	Kölcsönök kötvényekre :			77	Ház alap	18000	—
	Jelzálog bizt. mellett K 372.251.45			78	Osztalék tartalék alap	10000	—
	Kezesség mellett K 31.371.—	403622	45	88	Külön tartalék alap	10000	—
83	Előlegek értékpapírokra	5501	72	89	Nyugdíj alap	10000	—
100	Folyószámlai adósok fedezve	550065	02	91	Betétek	1819270	07
95	Idegen pénznemek és értékek	1862	43	96	Hitelezők	222389	55
12, 56	Óvási díjak és perköltségek	391	61	98	Visszszámított váltók	1163330	33
49, 102	Vegyes követelések	2384	20	80	Átruházott jelzálogkölcsönök	120092	32
60	Részvényesek tartozása	175	—	76, 90	Fel nem vett osztalékok	380	—
66, 81	Előre fizetett kamatok	10317	49	36	Hátrálékos betétkamat adó	3337	65
				65, 97	1909-ik évet illető kamatok	27189	46
				32, 93	Vegyesek	330	30
					Nyeresmény egyenleg	80606	05
		4092425	73			4092425	73

EREDMÉNY-SZÁMLA.

Tartozik				Követel			
Főkönyvi lapszám	V E S Z T E S É G	Korona	fillér	Főkönyvi lapszám	N Y E R E S É G	Korona	fillér
68	Igazg. fel. biz. tisztii és szolga fizetések	22554	—	86	Átthozat a múlt évről	3300	—
101	Betétkamatok	70451	35	97	Váltókamatok	208982	25
66	Visszszámított váltókamatok	71647	27	65	Kötvénykölcsön kamatok	28904	73
81	Átruházott jelzálog kölcsön kamatok	5667	81	71	Értékpapír előleg kamatok	214	—
25	Lakbér	650	—	79	Folyószámla kamatok	26145	25
92	Allami és községi adó	15688	90	67	Vegyes kamatok	7170	57
28	Betétkamatadó	7045	13	46	Értékpapír kamatok	7634	10
69	Üzleti költség	3092	43	72	Jutalékok	1167	58
35	Napi biztosítási díjak	696	—	85	Nyeresmény id. pénznem. és értékeknél	689	69
12	Különfelék	206	62	29	Átíratási díjak	40	—
34	Leírások	2505	34				
38	Árfolyamveszt. értékpapír állományánál	2137	27				
62	Drágasági pótlék	1300	—				
	Nyeresmény :						
	Folyó évi						
	Átthozat a múlt évről K 3.300.—	80606	05				
		284248	17			284248	17

Nagymihály, 1908. december 31.

Dick Sámuel Weinberger Arthur Brünn Mór Dr. Widder Márk Rosenblum Jenő Widder Menyhért
 pénztárnok. igazg. alelnök. vezérigazgató. igazg. elnök. s. könyvvezető. főkönyvvezető.

Brüglér Mór Glück Mór Löffler Noa Dr. Pogány Gerő Rosenberg Ignác Strömpl Gábor
 igazg. tagok.

Ezen eredmény-, valamint mérleg-számlát az üzleti könyvekkel, valamint a főkönyvben kimutatott eredményekkel tételről-tételre összehasonlítottuk és azt úgy egészben, mint egyes tételeiben helyesnek s a valósággal megegyezőnek találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Fuchs Ignác Barnai Andor Dr. Kállai József

Összforgalom: 52,492.001 K 28 f.

Leszámított váltók darabszáma: 14 379.